Handledarinstruktioner

Typfall: Patricia 19 årig kvinna med svalgsmärtor

Termin: Termin 9 Läkarprogrammet

Tema: Sinne-ÖNH

Ansvarig för fallet: Amanj Saber

Ingress: Patricia 19 årig kvinna med svalgsmärtor. Fallet handlar om diagnostik, utredning och behandling av patient med ont i halsen, olika typer av vanliga svalginfektioner och andra svalginfektioner av komplicerad art.

Lärandemål relaterat till fallen

Förklara epidemiologi, patogenes, symtomatologi, diagnostik, differentialdiagnostik, behandling och prevention vid vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga, men principiellt viktiga, sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Reproduktion/Utveckling

Förklara behandlingsprinciper för vanligt förekommande samt mindre vanliga men principiellt viktiga läkemedel vid sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Reproduktion/Utveckling

Symtom och diagnoser som fallet berör och som bör diskuteras (S4 om inget annat angett)

- Ont i halsen
- Sväljningsbesvär
- Andningssvårigheter
- Faryngotonsillit, peritonsillit och tonsillhyperplasi
- Epiglottit, laryngit, subglottisk laryngit (pseudokrupp), laryngotrakeit
- Trakeotomi och koniotomi samt omvårdnad av patienter med trakealkanyl (S3)
- Samspel mellan luftväg, sväljning och röst (S3)

Eventuell tilläggsinformation

1. Hur man använder anamnestisk information och symtompresentation vid svalgsmärtor för att få hjälp i att differentiera mellan olika typer av luftvägs och svalginfektioner samt andra svalginfektioner av komplicerad art.
2. Med vilka frågor behöver studenter komplettera anamnesen vid olika delar av fallet?
3. Vilka differentialdiagnoser ska studenter tänker på vid olika delar av fallet?
4. Vidare handläggning av fallet?

Del 1: Patienten ringer vårdcentralen/1177 pga. fem dagars anamnes på svalgsmärtor och feber. Hon tycker att det känns jättetjockt i halsen och det gör ont i ena örat. På natten har hon knappt vågat sova p.g.a. rädsla för att kvävas. Personalen på 1177 känner att hon behöver mer information att grunda sin rådgivning på och kontaktar dig i egenskap av dagjour på ÖNH-kliniken.

Handledarinstruktion: Uppmuntra studenterna till diskussion och resonemang kring:

- Studenter behöver diskutera vilken relevant information behöver lämna till 1177 personalen för att återkoppla till patienten.
- Vilka frågor som behöver ställas för att öka/minska misstanken om viktiga differentialdiagnoser.
- Olika genes vid svalginfektioner.
- Hur man informerar patienten om att söka vård vid försämring

Del 2: Patienten kommer till akutmottagningen dagen därpå tillsammans med en kompis och söker dig som ÖNH jour då hon börjat få svårt att andas. Igår kväll började det göra betydligt mer ont i halsen, och patienten får alltmer sväljningsbesvär. Har knappt sovit i natt och tycker det är obehagligt att ligga ner. Det gör mer ont till vänster i halsen och hon har svårt att gapa. Du kompletterar anamnesen och förbereder för status och vidare handläggning.

Handledarinstruktion: Uppmuntra studenter att resonera kring adekvat anamnes och statusundersökning:

- Med vilka frågor vill man komplettera anamnesen i detta skede?
- Vilka differentialdiagnoser bör man tänka på nu?
- Vad letar man efter vid de olika statusundersökningarna och vad statusfynden kan stämma med för diagnos?
- Vilka undersökningar och utredning bör alltid ingå?
- Betydelse av tonsillstorlek (symmetriskt vs asymmetrisk stor tonsill) i diagnostiskt syfte.

Del 3: Vid undersökning finner du att patienten talar grötigt, spottar av och till i en påse då det gör så ont att svälja. I svalget finner du svullna asymmetriska tonsiller, gråvita beläggningar. Har temp på 39,2 ^{C}, CRP 65 mg/l, LPK 23,3 × 10^{9}/l. När du ser provsvaren funderar du över tänkbara diagnoser, kompletterande undersökningar och vidare handläggning.

Handledarinstruktion: Uppmuntra studenter då till diskussion kring:

- Relevant statusfynd.
- Från vilken/vilka andra kroppsdelar kan patienten eventuellt ha symptom?
- Misstänkt diagnos och dess handläggning.

Presentera följande alternativ statusinformation: Vid undersökning finner du att patienten är orolig och svettas, talar grötigt, är hes, spottar av och till i en påse då det gör mycket ont att svälja. I svalget finner du lätt rodnade gombågar och tonsiller, inga beläggningar. Allmäntillstånd: blek och trött. Temp 38,5 C, CRP 196 mg/l, LPK 23,3 × 109/l.

- Hur det skiljer sig att handlägga samma patient med misstänkt alrternativ diagnos och vårdnivå.
- Akut handläggning av livshotande tillstånd.
- Diskutera alternativa/möjliga åtgärder för att säkra luftväg eller ett eventuellt kommande luftvägsproblem?